

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Beslutsdatum
2025-09-09

Vårt diarienummer
RR 2025-201

Ert diarienummer
Ju2023/02582

Justitiedepartementet

Yttrande Transportstyrelsens framställan om ändring i sjölag m.m.

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

I remitterad framställan anges att regeringen antog en handlingsplan med syfte att främja den svenska sjöfartsnäringens konkurrenskraft 2013. En utredning som skulle överse möjligheterna till förenklingar vid fartygsregistrering tillsattes därefter. Vidare uppges att detta resulterade i promemorian *Regelförenkling för sjöfarten* och prop. 2016/17:205 som medförde vissa lagändringar som trädde i kraft den 1 februari 2018, samtidigt som en del förordningsändringar.

I den remitterade framställan framhåller dock Transportstyrelsen att alla förändringar från promemorian inte genomfördes, varför myndigheten vill lyfta önskemål om att de förslag som ingår i framställan beaktas vid eventuellt förverkligande av förslagen i promemorian.

Transportstyrelsen föreslår förändringar som enligt myndigheten ska leda till förenklingar och effektiviseringar i arbetet. Förslagen innebär bland annat att fartygsakterna kan hanteras elektroniskt, att elektroniska ansökningar möjliggörs samt att vissa formella krav såsom underskrifter och dagboksnummer tas bort. Ändringarna uppges också öka spårbarheten för fartyg som överförs mellan skepps- och båtdelen av registret.

Vidare föreslår myndigheten en flexiblare tillämpning av inskrivningsdag, en utvidgad registreringsplikt för båtar som efter ansökan godkänts att föra svensk flagg samt ett avgiftsbemyndigande för utfärdande av båtbevis och mätning. Transportstyrelsen anger att reglerna för fartygsregistret och inskrivningsregistret för luffartyg i högre grad bör harmoniseras och att en övergång till ökad e-hantering är en central del av framställan.

Konsekvenser för företag

I framställan uppges att de föreslagna regelförändringarna syftar till att effektivisera hanteringen av fartygsregisterärenden, främst genom en utökad digitalisering. Transportstyrelsen framhåller att nuvarande system kräver att handlingar skrivs ut, undertecknas och därefter skannas in, vilket inte är tids- eller kostnadseffektivt. Genom slopade krav på underskrifter och dagboksnummer samt möjligheten till elektroniska ansökningar och e-arkivering förväntas handläggningen förenklas. För företagen innebär detta en snabbare hantering av exempelvis registreringar och ägarbyten, vilket i sin tur kan underlätta vid större affärer och minska risken för onödiga kostnader, såsom extra hamnavgifter till följd av oregistrerade skepp.

Transportstyrelsen anger vidare att förslaget om en mer flexibel tillämpning av inskrivningsdag kommer att ge företagen fördelar, då myndigheten vid hög arbetsbelastning kan prioritera ärenden av större betydelse. Detta bedöms bidra till ökad förutsebarhet för fartygsägare och andra berörda aktörer. En enhetligare tillämpning av liknande ärendetyper mellan fartygsregistret och inskrivningsregistret för luftfartyg förväntas dessutom skapa tydligare och mer likvärdiga förutsättningar för näringslivet.

När det gäller kostnader konstateras att en utvidgad registreringsplikt kan innebära ökade utgifter för vissa företag. Registreringsavgiften uppges uppgå till 10 500 kronor, medan mätning och båtbevis beräknas kosta omkring 6 300 kronor. Transportstyrelsen framhåller dock att det endast torde röra sig om ett fåtal båtar, eftersom ansökan om medgivande att föra svensk flagg normalt görs av aktörer som redan har för avsikt att registrera båten. Dessutom finns möjlighet att anlita andra aktörer än myndigheten, såsom lotsar eller kustbevakningstjänstemän, för utfärdande av båtbevis – detta framhålls skapa viss flexibilitet.

Sammanfattningsvis anger Transportstyrelsen att förslagen i huvudsak innebär tidsvinster, administrativa lättnader och ökad förutsebarhet för företagen.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådets läsning av förslaget är att det rör sig om relativt begränsade förändringsförslag som i huvudsak medför förenklade förfaranden genom användning av en e-tjänst.

Genom utökade möjligheter att använda e-tjänster och en harmonisering av inskrivningsförfaranden lär förslagen leda till vissa förenklningar, både sett till myndighetens och de berörda företagens del. Manuell hantering av dokument minimeras.

Enligt informationen i framställan togs dokumentet fram den 19 oktober 2023 och remitterades Regelrådet den 10 juni 2025. Det rör sig inte om en särskild utredare eller ett betänkande från en kommitté och därför gäller inte övergångsbestämmelsen i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Konsekvensutredningen saknar därav information gällande merparten av de tillkommande aspekter som numera ska redovisas.

Regelrådet gör bedömningen att redovisningen är tillräcklig avseende förslagets problembeskrivning och syfte, konsekvenser av om ingen åtgärd vidtas och alternativa lösningar samt gällande förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven. Däremot bedöms konsekvensutredningen inte hålla tillräcklig kvalitet gällande beskrivningen av berörda företag, förslagets påverkan på berörda företags kostnader och intäkter, förslagets påverkan på konkurrens och särskilda hänsyn till små företag, åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter, särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser samt hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas.

Regelrådet vill erinra om att det är remitterande instans som ansvarar för att underlaget är tillräckligt vid tidpunkten då remissen skickas ut.

Även om ärendet i sig är förhållandevis begränsat och förslagets effekter framstår som små men i huvudsak positiva saknas flera av de uppgifter som krävs enligt nämnda förordning. Regelrådet bedömer därför att konsekvensutredningen som helhet inte uppfyller föreskrivna krav.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 9 september 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande